

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Постанови Верховної Ради України
Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань
розслідування можливих порушень законодавства України у сфері
забезпечення безпеки населення в період дії воєнного стану, запобігання та
реагування на надзвичайні ситуації, забезпечення стану виконання
комплексних планів стійкості регіонів та окремих міст

1. Обґрунтування необхідності прийняття акту.

Триваючі систематичні ракетно-дронові удари держави-агресора по об'єктах критичної інфраструктури, енергетичній системі та цивільних об'єктах України створюють безпрецедентні загрози для життєдіяльності населених пунктів та безпеки громадян.

Практика застосування законодавства під час воєнного стану свідчить про наявність суттєвих проблем у сфері цивільного захисту та стійкості регіонів, які потребують невідкладного парламентського контролю, а саме:

мають місце неодинокі факти неналежної готовності об'єктів енерго-, водо- та теплопостачання до тривалих блекаутів, зволікання зі зведенням захисних споруд другого та третього рівнів захисту, а також ризики нецільового чи неефективного використання бюджетних коштів і міжнародної допомоги, виділеної на ці цілі;

моніторинг виявляє численні випадки обмеженого або відсутнього доступу громадян до захисних споруд (укриттів), неналежного технічного стану та оснащення «Пунктів незламності», неналежної координації під час проведення евакуаційних заходів та реагування на надзвичайні ситуації;

у багатьох громадах спостерігається дисбаланс між видатками на першочергові потреби безпеки й цивільного захисту та другорядними місцевими проєктами.

З огляду на це, утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України є необхідним конституційним інструментом для розслідування зазначених порушень, оцінки дій посадових осіб та напрацювання заходів із підвищення рівня стійкості держави в умовах війни.

2. Мета і завдання прийняття акту.

Метою проєкту є утворення Тимчасової слідчої комісії для здійснення парламентського контролю та розслідування обставин щодо дотримання законодавства у сфері цивільного захисту, захисту критичної інфраструктури та забезпечення стійкості територій.

Основними завданнями Тимчасової слідчої комісії є:

1) розслідування обставин щодо захищеності критичної інфраструктури:

перевірка стану виконання державних та регіональних програм енергетичної стійкості та автономного функціонування об'єктів;

перевірка законності та ефективності використання коштів державного, місцевих бюджетів та міжнародної технічної й гуманітарної допомоги, залучених для відновлення та захисту інфраструктури;

оцінка дій органів влади, місцевих державних адміністрацій (військових адміністрацій) та операторів інфраструктури в умовах тривалих відключень комунальних послуг.

2) розслідування обставин щодо функціонування системи цивільного захисту населення:

перевірка виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України та урядових актів щодо забезпечення безпеки громадян;

перевірка матеріально-технічного стану укриттів, систем оповіщення, функціонування «Пунктів незламності» та ефективності евакуаційних заходів;

аналіз міжвідомчої координації органів влади, військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування та аварійно-рятувальних служб під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

3. Загальна характеристика і основні положення проєкту акту.

Проект Постанови:

передбачає утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з визначеним предметом діяльності та завданнями;

установлює кількісний склад Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України на основі пропорційного представництва депутатських фракцій та груп;

передбачає обрання Голови та заступника Голови Тимчасової слідчої комісії;

визначає строк діяльності Тимчасової слідчої комісії та встановлює обов'язок звітування перед Верховною Радою України не пізніше ніж через шість місяців із дня її утворення.

4. Стан нормативно-правової бази.

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють відносини у даній сфері, є:

Конституція України;
Регламент Верховної Ради України;
Закон України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України»;
Кодекс цивільного захисту України;
Закон України «Про критичну інфраструктуру»;
Закон України «Про правовий режим воєнного стану»;
Закон України «Про статус народного депутата України».

Прийняття проекту Постанови не потребує внесення змін до чинного законодавства України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування.

Реалізація проекту Постанови не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту акту.

Прийняття Постанови дозволить:

посилити парламентський контроль за цільовим та ефективним використанням ресурсів, спрямованих на захист критичної інфраструктури та цивільну безпеку;

підвищити рівень готовності захисних споруд та органів місцевої влади до надзвичайних ситуацій та тривалих блекаутів;

оперативніше виявляти та усувати системні порушення чи бездіяльність уповноважених органів;

підготувати пропозиції щодо підсилення нормативно-правової бази у сфері захисту населення та критичної інфраструктури під час воєнного стану.

Народні депутати України

Леся ЗАБУРАННА

Олександр КОВАЛЬЧУК

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Забуранна Леся Валентинівна
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000004A2B3100F496DD00
Дійсний до: 05.01.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
417д9/І-2026/200591 від 26.08.2026

2323554